

El Quadern Gris

Josep Pla

La meva generació

de febrer. - La meva generació. Que jo parli de la meva generació, és clar, fa riure. ¿Què sé jo de la meva generació? Parlo de la generació literària. La resta -el meu curs de la Universitat- a penes m'interessa.

Però quan parlo de la meva generació parlo per mi. La meva generació sóc jo- perquè estic segur que hi ha dispers un grup de persones, totalment desconegudes, impossibles de localitzar, que veuen les coses, que pensen com jo mateix.

És quan parlo amb la gent que té vint anys més que jo que veig clarament les característiques de la generació de què formo part. Nosaltres venim dels llibres. Nosaltres hem llegit i llegim els llibres. Els llibres ens han donat l'esperança d'alguna cosa. Els llibres ens han suggerit l'esperança d'alguna cosa. Hem esperat anys i anys que alguna cosa es produiria. Què s'ha produït? Absolutament res. Res. Això ens ha portat a suposar que els llibres diuen una cosa i que la vida en diu una altra de molt diferent. Els llibres ens diuen el món, els homes, les dones, són fets d'una manera distinta. Els llibres ens diuen que existeix l'amor, la glòria, la bondat, la grandesa. La vida ens diu que no hi ha res. De què parlen els poetes? ¿Quin sentit té el que diuen els poetes? Per què parlen d'aquesta manera? ¿Qui els fa parlar així?

He nascut en un poblet petit. Els horitzons de la meva vida han estat curtíssims. Aquestes circumstàncies m'han fet especialment sensible a la fulguració de la lletra impresa. Em posaren els llibres a la mà i vaig llegir-los. Quines belles coses es troben en els llibres! La vida és això i allò i el de més enllà- diuen els llibres. Però després resulta que ningú no es dóna per entès, que ningú no fa cap esforç per fer quedar bé les afirmacions dels llibres. Hom descobreix que el que diuen els llibres serveix per dissimular, per a camuflar -és una paraula de moda- la vida mediocre i acomodàcia. No hi ha res del que diuen els llibres. Entre els homes, hi ha escasses diferències: una mica més d'higiene, d'educació, un matís d'hipocresia. Els llibres contenen el que contenen no pas per enganyar-nos! Simplement perquè els seus autors es pensaven que mai no ens el prendríem seriosament. Les èpoques sempre han estat igual i el que s'anomena les gran èpoques només ha existit en la imaginació dels qui n'han escrit els llibres...